

V Ý B E R
z katolíckej svetovej tlače
- S V Ä T Ý R O K -

S povolením cirkevnej vrchnosti vydáva Slovenský katolícky spolok v B. Aires. Vychádza mesačne. Rediguje: Peter Valent. Adresa redakcie: Výber, Alsina 380, Buenos Aires.

ROČNÍK I./1950/

MAREC

ČÍSLO 4

M Y Š L I E N K Y O S V. R O K U .

Pochopia, čo je to Svätý Rok ?

Svätý Rok je svetovou udalosťou.

Niet vari na svete novín, ktoré by o ňom neboly písaly.

Časopisy, od ktorých by sa to najmenej bolo mohlo čakať, uverejnily o ňom fotografie na celých prvých stranách.

Všetky kiná premietaly filmové reportáže zo slávnostných ceremónii Sv. Roku.

Hľa udalosť v tlači, udalosť v zpravodajských agenciách, udalosť v obchode, udalosť v diplomácii.

Tu sa nemôžem ubrániť myšlienke na tých všetkých, čo to čítajú, na všetkých tých, čo sa na to dívajú.

Myslím na tých, čo nemajú našu vieru.

Myslím na robotníkov, ktorých natoľko rozoštvali proti Rímu.

Myslím na našich odlúčených bratov, protestantov.

Na všetkých tých, pre ktorých tieto nádherné ceremónie sú záhadou.

A pýtam sa sám seba, aké myšlienky vyvoláva v nich toto slovo: "Svätý Rok"?

Ak náhodou niektorí z nich začnú hľadať vysvetlenie a obsah tohoto pojmu v Sv. Písme, koľké vyúčtovanie budú môcť od nás žiadať! Oslobodenie otrokov, odpustenie dlhov, zmiernenie ubíjajúceho rytmu práce - toto všetko žiadal Mojžiš plniť ako obsah Svätých Rokov.

Koľko konkrétnych činov majú právo očakávať od nás naši bratia?!

Lebo, veru, či nemajú právo, aby skôr ako prchavé obrazy na plátne kín alebo v tlači sme my, všetci katolíci, im ukázali živý a každodenný obraz Sv. Roku?

Ešte mi znejú v ušiach a v srdci výkriky údivu a nesúhlasu, ktoré som počul nedávno v kine, keď v aktualitách predvádzali otváranie Svätej Brány. Nevieť, kto boli tí ľudia, ktorí tam kričali.

Ale viem určite, že ak počas tohoto roku -

Tí isti ľudia, stretávajúc kňazov svojej farnosti, budú vidieť, že sú kňazmi dôkladnejšími, odovzdannejšími, chudobnejšími, ustaranejšími pre trpiacich a úzkostlivejšími pre stratenú ovečku,

Ak niektorý z nich sa dozvie, že mnišky v jeho ulici nenechaly ani na piad' prázdneho miesta v ich veľkej budove, aby mohly ubytovať chudobných bez prístrešia,

Ak doktorý iný zas bude vidieť, že jeho zamestnávateľ, kresťan, uskromnil svoje životné náklady, aby mohol zamestnať čím najviac nezamestnaných a dať všetkým vyššiu mzdu,

Ak zasa ďalší bude svedkom toho, že kresťanská rodina, ktorú poznal ako rozvrátenú a znesvätenú, potlačila svoje hnevy a krásne sa smierila, Ak jednoducho všetci tí, čo sa na nás pozerajú, zbadajú u nás prívětivejší a hlbším pokojom žiariaci úsmev,

Ak, vidiac sa vracat' z Ríma do ich miest a mestských štvrtí pútnikov, budú cítiť, že sú činnejší, otvorenejší každému človeku dobrej vôle, pohotovejší ku každej šlachetnej práci,

Ak budú vidieť, že títo pútnici prinášajú z Ríma oslobodzujúcu silu pre svojich bratov v práci -

Potom, áno, bude Svätý Rok otvorený pre nich, lebo ak pápež otvoril slávnostne jeho hmotnú bránu, jeho synovia takto otvoria na celom svete brány srdc posolstvu Evanjelia.

Veď čože osožia spoločnému Otcovi veľké davy pokorne sklonené pred ním, ak nebude vedieť, že počas tohoto roku všade, kdekolvek len žijú, jeho synovia budú rozosievať trochu viac lásky, trochu viac šťastia, trochu viac pokoja?

G. Michonneau v "Tém. Chrétien" - 3. II. 1950.

VEĽKÁ NOC .

Veríte v zmŕtvychvzkriesenie tela?

"Nikto nebude mať ani manželky ani manžela, všetci budú ako nebeskí anjeli". (Matúš, XXII., 30).

Hľa, tu je už Veľká noc. Je tomu 1917 rokov, čo Ježiš Kristus vstal z mŕtvych. A toto zmŕtvychvstanie Syna božieho sa stalo zárukou a príslu-
bom zmŕtvychvstania každého jedného z nás, smrteľných pozemšťanov, stvorených na obraz boží. Každodenne, modliac sa Verímboha, opakujeme preto spolu s Cirkvou: "Verím v tela z mŕtvych vzkriesenie a v život večný. Amen"

Ale či aj vážne a dôsledne chápeme tieto slová? Či by ony nemaly zmeniť náš pohľad na život a na tento svet?

A túto nádej v zmŕtvychvstanie - ktorá privádzala k výbuchom radosti prvých učeníkov a martýrov - koľkí z nás ju dnes naozaj prežívajú?

Predkladáme všetkým našim čitateľom túto otázku, aby nad ňou uvažovali. K vôli orientácii ich úvah, predkladáme odpovede niekoľkých známych osobností na tieto tri otázky:

I. - Veríte v zmŕtvychvstanie tela?

II. - Ako si predstavujete "Nebeský Jeruzalem"? Myslíte, že putá lásky, priateľstva a pod., ktoré spájaly ľudí na zemi, budú zachované v nebi?

III. - Zdá sa, že očakávanie a nádej vo vzkriesenie vo veľkej miere ochably v posledných storočiach. V čom vidíte príčinu toho?

Paul Claudel : Tento druh lásky medzi ľuďmi potrvá i naďalej.

I. - Uistenie, ktoré nám dal Spasiteľ, je jasné: "Tam, kde som Ja, budete i vy so mnou." - Naš život po smrti bude teda Jeho životom. - V tom budúcom živote sa nebudeme cítiť cudzo: nenastane totiž radikálna zmena. Prejdeme len zo sveta následkov do sveta príčiny. Nebudeme už vidieť Skutočnosti zo strany následkov, ale budeme ich vidieť v Bohu zo strany príčiny. -

Budeme v Dome Nášho Otca; ako Sv. Ján hovorí, budeme u Boha, teda v rodinnom kruhu - doma.

II.- Ja nemám ani najmenšiu pochybnosť o tom, že láska medzi ľuďmi potrvá i po smrti. - Boh nezmení ľudí v ich podstate. Medzi otcom a synom, napríklad, sú vzťahy, ktoré sú čímisi podstatným a večným, lebo majú svoj koreň v Bohu samom.

Bytosti ľudské, ktoré milujeme, sú nám pomocníkmi, ktorých nám posie-
la Boh, aby sme Ho mohli tým viac milovať. Preto myslím, že naša láska k týmto bytostiam, ktoré nám pomáhaly dosiahnuť večnú slávu, tam ešte zmohut-
nie. Budeme sa tam milovať v pravde a nie už v nevedomosti alebo náhode ako sme sa milovali na tomto svete.

Ja osobne som tej mienky, že každá ľudská osoba tvorí jeden celok. Po tomto živote nebudeme o nič obratí, zostaneme v úplnosti. Pokrvné sväz-
ky nielen potrvajú, ale budú mať aj svoj význam vo večnom živote. Ako ho-
vorí Sv. Pavel: "To, čo sa zrodilo v skazenosti, bude zušľachtené v Sláve." Preto nebudeme zmenení, ale budeme oslávení a to je veľký rozdiel.

Ja myslím, že pamäť a citový život budú i naďalej v činnosti. Či ne-
píše Sv. Lukáš o zlom boháčovi, ktorý vidí márnivé šafárenie svojich dedi-
čov? To znamená, že z druhého sveta je možné vidieť deje tunajšieho; a to
aj u zatratených, odsúdených; tým viac to platí potom u vyvolených, spase-
ných.

Po smrti, aj v období oddelenia duše od tela, pred Vzkriesením Tela,
budeme ďalej konať dobro iným a prijímať ho od iných. Ostatne, takto vec
vysvetľuje celá tradícia všetkých Svätcov. Či nehovorila Svätá Terézia
z Lisieux: "Chcem tráviť svoj čas v nebi konaním dobra pre tento svet."

Teda, zachováme si spojenie s tými, ktorých milujeme na tomto svete.
Podľa Sv. Písma: "Nič nemôže rozdeliť to, čo Boh spojil". Ani smrť nezničí
sväzky a záväzky lásky.

Láska v takomto chápaní potrvá i naďalej medzi ľudskými bytostami.

Tieto záväzky sa nezmenia tým, že sa presťahujeme do iného bytu. Tým,
že budeme bývať na piatom poschodí, nebudeme ešte oslobodení od našich po-
vinností voči obyvateľom prízemnia.

III.- Veru, nehovorí sa dosť o budúcom živote. Nekáže sa dosť o tejto
otázke a to je chyba. O tejto predstave večnej blazenosti (vizii beatifi-
kácie - ako hovorí Sv. Tomáš) kňazstvo iba zriedkavo hovorí. A bolo by tre-
ba hovoriť nielen o predstave oslávenia, ale aj o predstave deifikácie
(účasti na božom živote). Budeme takrečeno oblečení do božej prirodzeno-
sti, aby sme Ho mohli lepšie poznať a lepšie milovať. Budeme milovať Boha
so skutočnou božskou silou.

Kristus povedal pri Poslednej večeri: "Chcem, aby všetci boli jedno
ako sme My jedno..." O tomto by sa malo viac kázať.

Ja som presvedčený, že keby ľudia pozorne čítali Sväté Písmo, keby
čítali pozorne diela Otcov, vedeli by o týchto veciach oveľa viac ako oby-
čajne vedia.

Nemáme právo povedať, že veď máme dosť času sa presvedčiť po smrti,
aký je budúci život. Je predsa podstatne dôležité mať už počas tohoto ži-
vota predstavu o tom aká bude naša existencia potom.

Svätý Pavol hovorí: "Ano oko nevidelo, ani ucho nepočulo, čo Boh pri-
pravil pre svojich vyvolených." Ale po tom, čo sme nevideli, ani nepočuli,
môžeme predsa túžiť, ba máme po tom túžiť.

Gabriel Marcel: Dnešný svet je vlastne neznesiteľný bez upretia mysle
k tejto nádeji.

I.- My, kresťania, žijúci v roku 1949, máme niečo, čo nás núti veriť

vo Vzkriesenie Tela: sú to všetky tie útrapy, ktoré sme poznali a prežili na vlastnom tele v koncentračných táborech. Človek má tu pocit, že ľudské telo tam utrpelo tak neznesiteľné potupenie, že si zasluhuje nejakú náhradu - v Oslávení.

Ale, aby som hovoril o otázke všeobecnejšie. Je isté, že kto by povedal: "Ja v to neverím!" - by sa tým vylúčil z katolicizmu.

Preto by sme sa vlastne na toto ani nemali katolíkov pýtať alebo by sme mali klásť otázku takto: "Či viera v Zmŕtvychvstanie zaujíma významné miesto v našom živote, alebo či túto vetu z Verímboha iba odriekame nevšímavo kútikom úst. - Na túto otázku by som odpovedal takto: "Ja pokladám túto vieru za podstatnú a myslím, že je to jedna z najdôležitejších právd Zjavenia ..."

Lebo som presvedčený, že ľudské telo ďaleko presahuje všetko, čo o ňom vie povedať veda a aj všetky naše schopnosti pozorovacie.

Na každý pád, myslím, že dnešný svet je neznesiteľný, ak človek neuprie svoju myseľ na tento výraz nádeje v našom Kréde. Ba som presvedčený aj o tom, že keby túto nádej živo precítoval väčší počet ľudí, došli by sme zaiste k obnoveniu úcty k telu, ktorá strašne chýba v našich časoch.

II.- Ja myslím, že všetko, čo je len dobrého a kladného v citovom živote človeka, potrvá naďalej aj na druhom svete.

Nemám ani najmenšiu pochybnosť o tom, že niektoré zázračné zjavenia sú pravdivé. Ale predsa len nemyslím, že by sa mohlo hovoriť o niečom, čo by sa dalo nazvať "spojením", stykom v tom smysle, v akom obyčajne tieto slová užívame. Mŕtvi sa nestýkajú so živými tak ako sa napr. ja stretávam s mojím susedom v činžáku. - Možno v nejakej inej forme ... nepochopiteľnej. - Niektorí ľudia majú intuície alebo útechy. Spomeniem prípad jednej ženy, ktorá, sediac v noci pri jednom mŕtvom príbuznom, odrazu o druhej hodine ráno pocítila zvláštnu, mimoriadnu radosť. A potom prišla jedna suseda a pýtala sa jej: "Slečna, cítili ste potešenie a radosť pred chvíľkou?..."

Nesmieme popierať tieto veci, ale ani nesmieme po nich zbytočne veľa pátrať. Takéto znamenia alebo útechy dáva Boh zo svojej dobroty, milosti vo. Vyhladávať ich nasilu znamená nebezpečenstvo upadnutia do škodlivej zvedavosti.

III.- Znovauvedenie nadprirodzenej výšky a rozmeru do nášho života by malo určite dôsledky aj v našom dennom konaní. Nádej v dokonalé bratstvo, obsiahnutá v dogme o Tajomnom Tele, je neobyčajne priaznivá pre vytvorenie pravého bratstva tu v pozemskom živote.

--

Človek z ulice: Protikladné mienky.

Pán F.L....

Pravdaže, ja sa bojím smrti, lebo ňou sa končí všetko. Závidím tým, čo veria v Evanjelium: tí by sa nemali báť smrti, veď oni nemajú mať pochybnosti o Vzkriesení. - A predsa, je nesmierne veľa kresťanov - alebo takzvaných kresťanov - ktorí sa pred smrťou duševne zrútia a zmenia na bezvládnou handru. V takýchto chvíľach, podľa mojej mienky, zrádzajú svoju vieru.

Pani C.T....

Nedávno som stratila svojho otca. To bol nesmierny žiaľ pre mňa. Niekoľko dní pred svojou smrťou mi povedal: "Keď budem v nebi, budem tam orodovať za teba." Nuž a ja viem iste, že keď mám teraz dost sily odolávať žiaľu, to on mi ju vyprosuje. Cítim, že má tam shora posilňuje.

Abbé Michonneau: Kresťania žijú často tak, ako keby už neverili v Zmŕtvychvstanie.

I.- Ako by sme mohli v to neveriť? - Či nie je vlastne správne defi-

novat' krest'ana ako človeka, ktorý je na ceste do neba? -Aby človek došiel do neba, musí prejsť smrťou. Lež, nemáme vlastne hovoriť o smrti a vzkriesení, ktoré nasleduje po nej, ale o smrti, ktorá je súčasne Vzkriesením. Momentom Zmŕtvychvstania Kristovho je moment Jeho smrti.

II.- V Nebi sú ľudské osoby a to určité, konkrétne osoby. A preto možno povedať, že sa v nebi budeme i naďalej milovať veľmi ľudským spôsobom, ale táto láska bude zošľachtená a usmernená láskou božou.

Pokiaľ ide o oslávené Telo, o ktorom nám hovorí Cirkev, ja verím, že tento výraz nie je iba obrazný. Ale v akej miere naše pozemské telo bude vzkriesené? To je tajomstvom, ale nevyhnutným tajomstvom. Pokus o jeho preniknutie by bol márnou zvedavosťou. Treba mať vieru. Pán nám nezakazuje rozmyšľať o budúcnosti, ale nechce, aby sme sa pokúšali ju preskúmať: žiada, aby sme žili prítomnosti. -Lebo nebo sa začína uskutočňovať už tu na zemi. Už tu treba vychovať ľudstvo k tomu, aby bolo schopné tvoriť spoločenstvo nebeské. - Ja verím i v to, že naši zomrelí nám pomáhajú naďalej a usilujú sa o spasenie sveta. Asi trochu podobne ako ľudia, ktorí stoja na prístavnej hrádzi a povzbudzujú svojim volaním a svojimi modlitbami tých, čo sú na lodi.

III.- Nežijeme dostatočne v predstavách budúceho života. Nemyslíme dost na smrť, nemáme dost odvahy pred ňou. Že sa dnes neodvažujú ľudia povedať kresťanovi, ktorý umiera: "Umriete čoskoro" a tešiť sa spolu s ním, to je veľká chyba.

Možno to závisí aj od kázní. Po celé storočia sa totižto priveľmi zdôrazňoval strach pred peklom a tak sa smrť stala strašidelnou, veľmi obávanou. Namiesto toho, aby človek videl nebo ako nádhernú možnosť, ktorá sa mu otvára, bolo mu predstavované ako maličká útecha, čo sa mu ponúka. A polovica praktických veriacich má o nebi predstavy súčasne prihmotársku i prizduchovnelú: predstavujú si ho ako nesmierny kinový sál, kde každý vyvolený bude mať nárok na jedno kreslo ...

V posledných asi desiatich rokoch naopak, mladí kňazi, reagujúc na túto chybu, prestali sa temer celkom zaoberať s otázkami druhého sveta. "Naučte nás skor správne žiť ako umierať" - žiadali veriaci. A oni ich učili správne žiť, ale zabúdali pritom na to, že žiť znamená pripravovať sa na smrť, teda na Vzkriesenie.

Dnes, chválabohu, sa už prejavuje hnutie návratu k správne pohľadu na život a smrť človeka v ich súvislosti. A je už najvyšší čas, lebo naše kresťanské masy sú prešiaknuté pohanstvom nielen vo svojich mravoch, ale i vo svojom smýšľaní. Žijú a rozmyšľajú, ako by už neverily v Zmŕtvychvstanie.

R.P. d'Ouince, direktor revue "Etudes" : Stanovisko teológa.

I.- Stanovisko teológa -znamená siahnuť k Evanjeliu ...- Kresťan vidí v Zmŕtvychvstaní začlenenie do Tela Kristovho, teda niečo celkom iného než ako keď nejaká rastlina znova rozkvitne pri zmene ročného obdobia.

V podstate naša viera vo Vzkriesenie mŕtvych sa opiera jedine na Zmŕtvychvstanie Kristovo. Svätý Tomáš právom zdôrazňoval jedinečnosť Kristovho Zmŕtvychvstania, ktoré je súčasne zázrakom i tajomstvom. Vzkriesenie Lazára je iste zázrakom, historickou udalosťou, ktorá sa vymyká prírodným zákonom, ale Lazár po svojom vzkriesení bol zas podrobený všeobecnému zákonu smrti.

Vzkriesenie spravodlivých na konci sveta je naproti tomu tajomstvom -teda udalosťou, ktorú si nemožno overiť, ktorá sa neodohráva v dejinách a je predmetom viery.

Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista má túto dvojitú povahu: je udalosťou

dejinnou a tajomnou. Počas 40 dní po svojom Vzkriesení sa Pán ukazuje svojim učeníkom v hmotnom tele, ktoré je viditeľné a hmatateľné. Ale súčasne, končí tým svoje dejinné dejstvovanie, Jeho pozemské poslanie sa splnilo. Ježiš sa tu ukazuje živý iba preto, aby potvrdil vieru - našu vieru - vo večný život.

II.- Kristus nám povedal, že budúci život súvisí s našim pozemským životom. Ved' napr. naše skutky pôjdu tam s nami. Spasiteľ odpovedal síce žene, ktorá mala sedem mužov: "Po Vzkriesení nikto si nevezme so sebou ani manželku ani manžela, všetci budú ako anjeli v nebi" (Mat. XXII, 30). Ale povedal tiež, že apoštoli zostanú apoštolmi. Nehovorí teda, že by sme potom boli zbavení svojej vlastnej osobnosti.

Dve hlavné myšlienky nás môžu orientovať v predstave o našom budúcom živote.

Prvá: na rozdiel od posmrtného života ako si ho predstavovali pohan, alebo v kresťanskom chápaní je miestom intenzívneho života, radostnou oslavou znovunadobudutej nevinnosti; pozvaní hostia tejto Hostiny s priehľadne čistým svedomím budú odení v svadobné rúcho a zaplavení jasom. Nebo, to je to, o čom hovorí Sv. Pavel: "Vtedy budem poznávať i ja tak, ako som teraz poznávaný."

Druhá: nebudeme opravdivo vzkriesení skôr, než Tajomné Telo Kristovo nedosiahne plné rozvinutie, teda kým neumrie aj posledný človek.

III.- Strata nádeje vo Vzkriesenie sa vliže k chápaniu viery. Javí sa príliš sklon obmedzovať vieru na obsah čisto mravný a sociologický.

Pri-príveľmi sa staráme o sociálne dôsledky a mravné záväzky náboženstva a nezaobrábame sa dost' náboženskou predstavou sveta, ktorú nám viera káže a zjavenými tajomstvami.

Príliš si predstavujeme Vzkriesenie ako odmenu, tak trochu ako deti, ktoré očakávajú dobrú známku, keď sa dobre učily. -A v skutočnosti Vzkriesenie je myšlienkou náboženskou a nie mravnou. Vzkriesenie - to je vzkriesený Pán, to je spasené Stvorenstvo, to je "sjednotenie všetkého v Kristovi!"

"Témoignage Chrétien" -15. apríla 1949.

P A T R I K F I T Z G E R A L D .

Píše: Bing Crosby

Pred rokom rozprával som o kňazskom povolání v študentskom spolku na pomoc misiám. A pretože žijem v Holywoode, samozrejme, moju prednášku pripravili termínami, ktoré sú vlastné kinu: preto som aj v nej povedal, že chlapci a dievčatá, ktoré žijú úlohy Bratov a Sestier, sú ozajstnými hviezdami vo veľkom divadle života.

Zdá sa, že sa prednáška študentom páčila, pretože ju dali vytlačiť. Ale o niekoľko mesiacov neskôršie písal mi jeden misionár z Južnej Ameriky, tvrdiac, že sa strašne mýlim. "Nie sme hrdinami" - písal mi Páter. "Vy, ktorí ste doma, vy, ktorí sa modlite a pomáhate nám svojimi almužnami v našej misionárskej činnosti, vy ste tými ozajstnými hviezdami."

Nechceme o tejto otázke debatovať. Ak je pravda to, čo mi písal tento misionár, nuž táto pravda musí zaujímať predovšetkým vás, chlapci. Pretože je pravdou, že budúcnosť leží v rukách mladých a táto pravda je dnes jasnejšia, ako bývala. A hovorím to vážne.

Nie každý z Vás oblečie si habit klerický alebo kňazský. Väčšina z Vás to neurobí; ale aj vy všetci ostatní, okrem tých, čo tak urobia, máte povinnosť začať sa istých pravidiel. Ináč tí z vás, čo sa stanú kňazmi, by nemali niko-

ho, kto by im pomáhal viesť boj o to, aby sa v našom starom svete mohlo žiť trochu lepšie a bezpečnejšie.

A verte mi, vojna, do ktorej sú zapojení misionári, nie je "studenou vojnou". Ich boj je ťažký, tvrdý, často krvavý, pretože mnohí už v tomto boji vykrvácali a i dnes krvácajú, hlavne v tej veľkej časti sveta, ktorú držia v moci komunisti za železnou oponou.

A mnohí z nás neboli zavolaní bojovať v prvých radoch, ale máme i za bojovými liniami splniť našu prácu - a máme ju plniť dobre.

Povedal som, že máme mať jasnú ideu o tých, čo si obliekli kňazský šat a vyšli do misionárskeho boja. A ak sa stane situácia nebezpečnou a ťažkou, nebudeme smieť váhať dať svoj život alebo žiť ako žili kresťania v katakombách. Našou povinnosťou je pomáhať, misionárom v ťažkých chvíľach skúšok; a ak ku nám príde volanie o pomoc, o podporu na výstavbu nemocnice v Indii, kolégia v Afrike alebo univerzity v Číne, máme dostatočne poznať misionársky program vo svete, aby sme von verili a pomáhali k jeho uskutočneniu našimi almužnami a našimi modlitbami, na to nezabudnime - i našimi modlitbami.

A táto túžba a odvaha k pomoci nám nesmie chýbať nikdy, najmä keď k nám volanie dolieha ako prosba o osobnú pomoc. Totiž je viacero spôsobov ako možno slúžiť misiám, ako to sami dobre viete. Veľký Cieľ, za ktorý obetovali svoje životy misionári, môže prijať pomoc od hociktorého obchodníka na ktoromkoľvek mieste sveta, za predpokladu, že chce byť dobrým obchodníkom. A to isté platí aj o hociktorom diplomatovi, vojakovi, o hociktorom študentovi, o hociktorom chlapcovi alebo dievčati.

Možno, že toto volanie nevzťahuje sa práve na tvoju osobu; azda sa takisto nevzťahuje na tvoju sestreniču Máriu, alebo na Patrika, syna pani Fitzgeraldovej. No, v každom prípade, čo môžeš urobiť, je povzbudiť aspoň slovom tých chlapcov, ktorí počujú toto volanie a chcú ho nasledovať; najmenej, čo môžeš pre túto krásnu vec urobiť, je pomáhať tým, čo bojujú, keď potrebujú tvoju pomoc. Takto im ukážeš, že zatiaľ čo oni dávajú svoj život za Veľký Cieľ, ani Marienky ani Patrikovia nemárnia svoj život hlúposťami.

Kiež by tvoje slová povzbudenia im rozprávaly o Sv. Františkovi Xavierskom a o jeho jezuitských spoločníkoch, ktorí obrátili skoro milión pohanov v Japonsku už pred štyristo rokmi. A aká škoda je to, že im neprišlo na pomoc viac mladých a odvážnych misionárov v tom čase, kým ešte japonskí cisári neuzatvorili svoju zem pred západom. Azda by takto nikdy nebolo došlo k druhej svetovej vojne - možno ani k prvej - a neboli by sme bývali videli hrozné pustošenie atomovej bomby, ktorá bola shodená na Hiroshimu.

Samozrejme, že by nás nezaujímalo rozprávať o Veľkom Cieli, keby sme nič o ňom nevedeli. A to, čo prípadne vieme, i keď je toho málo, musí byť pravdivé. Preto si nenamýšľajme, že sme "vyššou rasou", ktorá pomáha druhým. Už si to tak myslel raz jeden národ a jeho koniec nebol veru šťastný. Podstata pomoci misiám nespočíva v tom, že jedni pomáhajú druhým, pretože sú azda lepší, ale v tom, že všetky národy sveta a všetci ľudia na svete, sú bratmi v jednej veľkej rodine.

A vy, členovia štud. spolku pre pomoc misiám, usilujete sa, nakoľko je to vo vašich silách, žiť v tejto krásnej realite. Usilujete sa vidieť svet tak ako ho vidia druhí, aby ste ich predstavu sveta urobili správnu, akže je pomýlená - nie preto, že by ste sa pokladali za lepších alebo vyšších - ale preto, lebo Boh bol tak dobrý k Vám, že Vám dal možnosť vidieť veci vo svetle náuky Kristovej, čiže jasne a správne.

Zkrátka, toto je to, čo by ste mali robiť vy, chlapci a dievčatá, lebo chceme, aby ste kráčali životom v šľapajách Kristových. A túžim celou svojou dušou, aby vzrástol počet tých, ktorí sú hotoví oddať sa úplne Veľkému Cieli.

Dúfam, že vašu prácu, pociťtia po celom širom svete, ba ešte aj tí, čo žijú v temnote, uzavretí za železnou oponou tyranie, povery a pohanstva.

A keď všetky národy budú cítiť ovocie práce, ktorú vy chcete vyvíňať, potom bude na svete skutočná spokojnosť, potom bude i pokoj medzi národmi, potom budeme naozaj uskutočňovať **K r á ľ o v s t v o b o ž i e n a z e m i .**

("The Shield").

PODMIENKY ROBOTNÍCTVA V SOVIET. PRIEMYSLE

Aj z tých, ktorí sa presvedčili, že v Rusku sa riadi príjem podľa stupnice, zodpovedajúcej zamestnaniu a vykonanej práci, podľa všetkého, len málokto by uhádol, kto je pôvodcom tohoto výroku: "Čo je príčinou nízkeho výkonu v priemysle? Príčinou toho je snaha po rovnakých mzdách, ktoré každému odbornému robotníkovi odoberajú záujem o špeciálne školenie ako aj každú nádej na postup. Tajomstvo najvyššieho výkonu v priemysle je **sostavenie škály**, ktorá presne určí rozdiel medzi mzdou odborníka a neodborníka, medzi mzdou školeného robotníka a začiatočníka. Robotníka treba platiť podľa vykonanej práce a nie podľa jeho potreby." - Tento citát je vzatý z prednášky Stalina z roku 1931, v ktorej určil základy ruskej hospodárskej politiky.

Známy vládny činiteľ, profesor MITIN vyslovil zásadu sovietskej sociálnej filozofie týmito slovami: "Socializmus je nerovnosť". V Sov. Sväze praktický život v priemysle prekonáva dokonca i túto teóriu. Sovietsky priemysel má zavedený systém odmien a trestov, systém, ktorý sa zakladá na vysokých mzdách a účasti na ziskoch pre výkonného robotníka - a koncentrákoch pre slabo výkonného.

Vo svojej knihe "Z druhej strany Uralu" opisuje John Scott, Američan, ktorý pracoval viac rokov ako autogénny svárač v jednej obrovskej oceliarni v Magnitogorsku, riaditeľa tohoto podniku. Ten v roku 1931 obýval celkom nový, trojposchodový dom so 14 - timi izbami, jednou izbou pre biliard a jednou pre hudbu - veľkopánsky dom s parkom a jazierkami. Tento dom stál 80.000 rubľov, teda suma, ktorá zodpovedá ročnému platu 170-tich ruských robotníkov.

V ten istý čas - píše Scott - tri štvrtiny z 200.000 obyvateľov Magnitogorsku bývalo v stanoch, barákoch a podzemných dierach, štyri osoby v malej izbičke, lebo nebolo vôbec stavebného materiálu.

Generálny direktor tejto oceliarne bol jedným zo "všemohúcich" sovietskeho priemyslu a životné podmienky robotníkov tohoto podniku v divej samote Uralu boli veľmi ťažké.

Ale v samotnej Moskve bol v roku 1938 rozdiel medzi spôsobom života priemyselníka a robotníka oveľa väčší ako je v Amerike, ba dokonca väčší ako bol v cárskom Rusku.

V posledných rokoch pred začiatkom vojny zarobil neodborník v sovietskej fabrike s bežiacim pásom 125 rubľov mesačne, čo zodpovedá nákupnej cene 50 dolárov. Ročný plat robotníka činil 1500 rubľov. Vedúci tejto fabriky, správca, prokurista, šéfinžinier dostávali 24.000 - 30.000 rubľov ročne. - V americkom priemysle dostal neodborník pri bežiacom páse priemernej ročný plat 1200 dolárov, jeho direktor 10.000 - 15.000. To značí, že v Rusku členovia správy podniku dostávali 15 až 25 ráz vyšší plat ako robotník, zatiaľčo v Amerike iba 8 až 12 ráz. Inými slovami: rozdiel medzi príjmami šéfa a robotníka bol v Rusku dva ráz vyšší ako v USA.

V USA platí správca podniku vysokú daň, pri ročnom príjme 15.000 dolárov až 30 %. Ruský riaditeľ platí najvyššiu daň asi 10 %, väčšina ruských direktorov a inženierov však neplatí ani túto sumu, lebo každý sovietsky zamestnanec vo vedúcom postavení dostal už nejaké vyznamenanie, ktoré má tú výhodu, že jeho nositeľ nemusí platiť dane a keď aj, tak iba veľmi málo.

Zatiaľčo americký priemyselník dobrú časť svojho platu vráti v daniach, jeho ruský kolega si svoj plat oveľa vyšší - môže ponechať.

Ale sovietski priemyselníci dostávajú okrem platu aj účasť zo ziskov podniku. Pred Hitlerovým útokom dostali riaditeľ, šéfinžinier, vedúci podniku istej banke na Ukrajine 15% prídavkov ku platu, lebo sa im podarilo znížiť výdavky o 1%.

Ale peniaze sú iba časťou príjmov sovietskeho priemyselníka. Okrem platu a prídavkov v peniazoch, dostáva i vysoké odmeny v hodnotách, ktoré za peniaze v SSSR vôbec nemožno dostať.

V celom ruskom priemysle dostávajú ľudia vo vedúcom postavení zadarmo domy, autá a šoférov, prázdniny môžu tráviť za lacné ceny v najelegantnejších hoteloch; dokonca majú tú výhodu, že môžu nakupovať v špeciálnych obchodoch a zadovážiť si tak veci, ktoré nikde inde nedostať.

A čo je azda ešte dôležitejšie, deti priemyselníkov majú spolu s deťmi najvyšších štátnych úradníkov výhody pri štúdiách. Už v roku 1938 bola viac ako polovica zapísaných študentov na vyšších školách deťmi priemyselníkov a vysokých úradníkov, ani 10% tam nebolo synov poľnohospodárov, hoci títo predstavujú 50% obyvateľstva.

V tom čase bolo štúdium na vyšších školách a univerzitách zadarmo. V r. 1940 bolo však zavedené školné, ktoré síce nie je vysoké, ale pre desať znemožňuje sedliakom a robotníkom dať študovať na vyšších školách svoje deti. Tak sa stalo, že len vyvolenci režimu môžu zaplatiť štúdium svojím deťom.

Výhody vyplývajúce z odborného štúdia sú značné: miesta v správe a vedení dostávajú iba majitelia univerzitných a inženierych diplomov. V posledných 10 alebo 15 rokoch bolo len veľmi málo takých, čo sa dopracovali "od piky" na vedúce miesto. Po vojne sa dostalo priemyselníkom ešte okatejších výhod; v USA naproti tomu vojna silne vyrovnala príjmy, lebo robotníci dostávajú oveľa väčšie platy a celkom vysoké platy podliehajú za veľkým daniam.

Priemerná mesačná mzda obyčajného ruského robotníka činí dnes 600 rubľov, teda dnes dostáva päť ráz vyšší plat ako v roku 1938. Priemyselníci, šéfinžinieri a pod., dostávajú dnes 10.000 rubľov mesačne /pred vojnou dostávali 1500 rubľov/. Ich zvláštne prídavky tiež vzrástli. Na jar 1942 dostali úspešní fabrikanti zvláštnu odmenu "Stalinov bon" v cene 50.000, 100.000 a 150.000 rubľov. V sovietskej tlači možno neraz pobadať narážky na "sovietskych miliónárov".

Čím možno vysvetliť zvláštne postavenie ruských priemyselníkov? Zdá sa ono byť protikladom toho, čo rozumieme pod sociálnymi náukami.

Vysvetliť to možno tým, že sovietsky vedúci priemyslu azda len preto žije v prednostnom postavení, lebo pracuje za veľmi ťažkých podmienok. Dostáva síce obrovský plat, domy, autá, zvláštne odmeny, ale len dotiaľ kým má svoje miesto, ktoré môže každú chvíľu stratiť.

Jeho dobrý výkon odmenia, ale ho môžu aj zavrieť, ak jeho výkon stojí pod normou oficiálneho plánu. Ak náhodou ním vedený podnik sníži svoj výkon, on je osobne zodpovedný. Za jeho pätami je ustavične tajná polícia.

Každý jeho pohyb, každé konanie vedúceho fabriky alebo inžiniera, je pod kontrolou miestnych vodcov komunistickej strany a miestneho vládneho úradníka. Obe tieto ustanovizne majú moc prepustiť dotyčného direktora behom 24 hodín.

Od tej chvíle, čo vláda zaviedla pomocou miestnej byrokracie, komunistickej strany a tajnej polície kontrolu nad celým priemyslom - a táto kontrola je dnes neobyčajne prísna - možno produkciu priemyslu zvýšiť iba tým, že sa vyplácajú vedúcim obrovské platy a títo potom za tieto ťažké peniaze dostanú odvahu vziať na seba toto riziko.

Iným oveľa menej senzačným, ale oveľa dôležitejším prostriedkom v organizácii sovietskej priemyselnej výroby, je systematické zavádzanie povzbudzujúcich prídavkov a bonov, pomocou ktorých sa výkonnosť a výrobná kapacita robotníkov odmeňuje. Táto metóda pochádza z rokov 1935 - 1936, teda z kritických rokov, kedy sovietska vláda spoznala, že vojna je nevyhnutelná a celý hospodársky program podrobila záujmu výzbrojného programu. Najväčšou prekážkou zbrojenia bola slabá výkonnosť ruského robotníka, ktorý iba len čo práve prišiel z vidieka a nemal ani potuchy, čo je to výkonnosť.

Bolo teda súrne potrebné, čo najskôr zvyšovať výkonnosť robotníkov. Prvým krokom bolo veľké vybičovanie k výkonom, ktoré sa rozšírilo po celom štáte: Stachanovské hnutie, pomenované podľa baníka Alexeja Stachanova, ktorý dokázal zvýšiť produkciu jednotlivého robotníka 18-násobne tým, že účelne zorganizoval prácu svoju a svojich druhov. Stachanovské hnutie sa rýchlo šírilo. V celom Rusku sa temer každý robotník vyznamenával fantastickým zvýšením výkonu, ktorý sa dosiahol vhodným usporiadaním práce. Títo robotníci boli pokrytí zlatom a vyznamenaniami, ich obrazy sa objavovali na prvých stranách novín a museli pochodovať po uliciach ako "Hrdinovia práce".

Stachanovské hrdinstvá síce poskytli celej tlači materiál k článkom, ale nemaly dlhého trvania; celé hnutie bolo iba ako oheň zo slamy a po dvoch rokoch zhaslo. Ale hlavný jeho cieľ sa dosiahol: upozornilo všetkých robotníkov na výkon, ktorý majú dokázať a umožnilo vláde zvýšiť tak výkon jednotlivého robotníka.

V čase, keď začala vojna, iba štvrtina robotníctva dostávala hodinovú mzdu. Niečo menej ako polovica dostávala obvyklú akordnú mzdu za vyhotovený kus, ale podliehala ťažkému trestu, ak nedosiahla predpísaný výkon. Dobrá tretina dostávala prídavok tzv. "Mzdový príplatok za kus", ktorý je v Amerike úplne neznámy a ktorý by tam žiadny syndikát neschválil. Tento spôsob umožňuje zvyšovať mzdu za vyrobený kus, keď robotník zvýši hodinový výkon.

Aby sme ukázali ako tento systém účinkuje, vezmime si za príklad odborného robotníka jednej oceliarne. Dostával v r. 1940 - kedy ešte nebolo vojnovnej inflácie v takej miere, aby vyžadovala zvýšenie mzdy - 1 rubel' za každý vyhotovený kus a musel za každú hodinu spraviť jeden. Takto dostal teda 8 rubľov na 8-hodinový pracovný deň, ak pravda dosiahol predpísaný výkon. Ak ho nedosiahol, podliehal ťažkému trestu. Taký robotník, ktorý za deň vyrobil iba 6 kusov namiesto 8, dostal iba 4 a pol rubľa. Takto sa trestalo 25%-né zníženie výkonu 40%-ným znížením platu. Každé zníženie výkonu vyše 25%, najmä keď trvalo nejaký čas, oznamovalo sa miestnej organizácii komunistickej strany a tajnej polícii a často bol robotník obvinený zo sabotáže a zatvorený. Na druhej strane, ak vyrobil namiesto 8 kusov 10, dostal 14 rubľov; za 11 kusov 16 rubľov atď. Pri tomto systéme môže zručný robotník na krátky čas zvýšiť svoj normálny plat na dvoj- až trojnásobok, až kým kontrolní inžinieri neprehlásia jeho mimoriadny výkon za predpísanú normu pre celú fabriku.

Starí vedúci odborových organizácií boli odstránení, lebo sa postavili proti akordnej mzde od kusa a proti povzbudzujúcim mzdám na počiatku priemyselného tlaku; preto bola tiež zrušená samospráva syndikátov. Takzvané odborové organizácie, ktoré dnes pôsobia v sovietskych fabrikách, sú menované v skutočnosti vládou a ich hlavnou úlohou je zvyšovať výrobu. Ale i keď už byly odzbrojené odborové organizácie, musely sa urobiť zvláštne opatrenia proti odporu dielovedúcich a robotníkov pri tomto systéme, ktorý

všetko podrobuje zvýšeniu výkonu a výroby.

Spoluprácu dielovedúcich si režim zaistil tým, že im dal veľký podiel na zisku zo zvýšených výkonov im podriadených robotníkov. Takisto ako dostával robotník za svoj jednotlivý výkon bonu, tak aj dielovedúci bol odmeňovaný za zvyšovanie výkonu v jeho oddelení. Keď sa niektorému dielovedúcemu podarilo tú istú prácu s menším počtom robotníkov previesť, tak dostal poukaz na sumu, rovnajúcu sa vyše štvrtine až polovici ušporených výrobných nákladov a to na tri mesiace. A keď niektorý robotník vynášiel nejaký systém, ktorý zvyšuje výkonnosť, tak dielovedúci dostáva tiež časť z prémie.

Opatrenia, ktorými sa sovietski vedúci priemyslu pokúšajú získať robotnícku vrstvu pre hnutie o zvýšenie výroby, sú azda ešte hovsšie a úspešnejšie. Každé zvýšenie výroby, ktoré sa prejaví zmenšením nákladov, je čistým ziskom pre sovietske fabriky, ktorým ceny výrobkov pevne určuje štát.

No, bolo by klamné sa nazdávať, že sovietsky robotník má veľký podiel na zisku podniku; lebo hneď ako sa niektorému alebo niekoľkým robotníkom podarí zvýšiť vlastný výkon, určí riaditeľstvo fabriky vyššiu "normu" pre celý personál - podľa najošklivejšej tradície "kapitalistického vykořisťovania". Najlepší dôkaz tohoto je, že od r. 1934 do 1940, napriek obrovskému zvýšeniu výroby, zárobok priemerných robotníkov sa vôbec nezvýšil.

"Dokumente" -Nr.7 -1946, Strasbourg.

N Á B O Ź E N S K É Š T A T I S T I K Y .

Viacerí čitatelia mojich predchádzajúcich článkov videli v nich, napriek môjmu popieraníu, ďalšiu kapitolu "čiernej literatúry" a došli napokon k záveru: "Treba na svete i pesimistov i optimistov". Lahko by som uveril, že títo čitatelia ma teraz zas budú obviňovať, že rozmnožujem ružovú literatúru. Čo im odpovedať, ak nie toto: "Hľa, tu máte číslice, obračajte si ich, pozerajte sa na ne so všetkých strán. Pripojte k nim svoje poznámky, ktoré uznáte za vhodné. Číslice však budú mať stále svoju hodnotu a svoj význam."

Nuž, predkladám vám teda mapu sveta, aby sme ju spolu preskúmali. Vynechajme všetky krajiny, kde katolicizmus nejestvuje alebo existuje len len v nepatrnej miere (napr. Japonsko). Pýtajme sa každej národnej Cirkvi, čo súdi o svojej situácii, či už správne alebo nesprávne. A vyberme z toho veľkého koncertu žiaľnych ponôš tých niekoľko Cirkví, ktoré naopak, sa neponosujú, ale tvrdia, že všetko ide u nich k lepšiemu. Nepovedal som: ide dobre. Povedal som: ide k lepšiemu. To je veľký rozdiel. Chceme tým povedať, že v určitom počte krajín je Cirkev na vzostupe a je to možno preukázať s číslicami v rukách.

H o l a n d s k o .

Prvým národom, kde sa tento vzostup prejavuje, je Holandsko. Nie je tomu ešte ani 50 rokov, čo sa úradne pokladala táto krajina z hľadiska katolicizmu za misijné územie. Dnes vysiela Holandsko samo 6,300 misionárov, takže pripadá 1 misionár na 650 katolíkov: je to najvyšší pomer na svete. V živote politickom dosiahli katolíci prvé miesto. V celom štáte sú naju-

kőznenejšou a tiež najvýznamnejšou náboženskou skupinou: dnes ich je už 3,500.000 z počtu 10 miliónov obyvateľov. Tento veľký rozmach je predovšetkým následkom mocnej podpory, ktorú venujú katolíckemu školstvu (temer všetky katolícke deti v Holandsku navštevujú katolícke školy) a následkom hlbokej viery, zakotvenej v rodinnom živote. Dokonca sa dakedy tvrdí, že ich "taktiku" možno vyjadriť takto: deti, deti a zas deti - a že uskutočňujú politiku veľkého populačného prírastku. Ale oni vám na to povedia iba toľko: napredujeme. A sú naozaj mohutnou, imponujúcou masou, somknutou tesne, plece pri pleci.

A n g l i c k o .

Ak obídeme krajiny s tradičnou katolíckou väčšinou, ktoré žijú ustálené ako napr. Irsko alebo v obrane ako napr. Belgicko (aspoň valónske), dochádzame k inej menšine, ktorá sa hlási s víťazným spevom: Katolícka Cirkev v Anglicku. Ešte nedávno predstavovala tam iba malú biednu skupinu bez akýchkoľvek práv. Dnes, napriek biču miešaných manželstiev, napriek úpadku v protestantskom a najmä anglikánskom prostredí, anglickí katolíci vedia, že o určitý čas, ktorého dĺžka je nateraz len Bohu známa, sa im podarí nájsť spôsob (dnes ešte nepredstaviteľný ako sjednotiť v jedinej viere celý národ. Táto nádej ich mocne povzbudzuje a privádza ich k postupu, ktorý sa javí ako pozvanie, výzva: každoročne vyše 10.000 dospelých osôb prestupuje do Katolíckej Cirkvi. Ale počas posledných dvoch rokov došlo k ozajstným skokom kupredu. To spôsobily v skutočnosti menej obrátenia (konverzie), ale skôr vyšší populačný prírastok. V roku 1947 počet anglických katolíkov sa zvýšil o 84.000 a v r. 1948 o 120.000. Dnes ich počet činí asi 2,700.000. Kolká to cesta, vykonaná od čias Newmana!

K a n a d a .

Niet inej krajiny na svete, ktorá by sa mohla pustiť do súťaže s týmito číslami. - Na americkom kontinente je hodno venovať dlhšiu pozornosť jeho severnej polovici. V Kanade, ktorej obyvateľstvo dosahuje už počtu 14,000.000, žije okolo 6,000.000 katolíkov, z ktorých 1,700.000 anglicky (toto sú približné čísllice ku koncu roku 1949). Žijúc trvale v roztratenosti na ohromných priestoroch svojej krajiny, Kanadan má v sebe jednoduchú vieru, že Boh je B o h o m ž i j ú c i m a že Kristus prišiel na svet, aby nám umožnil pravý, plný život. Z tohoto chápania vyplýva mohutná sila a pribojnosť jeho viery. Terajší ministerský predseda Saint-Laurent, je vari najlepším príkladom katolicizmu, ktorý akoby patrilo skôr do XVII. storočia, ale ktorý sa pritom pohybuje spokojne v dnešnom technickom svete, lebo má vieru v život. - 1. januára 1949 pripadal v Kanade jeden kňaz na 500 katolíkov (13.507 kňazov) a po celom svete je roztrúsených 3.133 kanad. misionárov. - "Aby všetci mali plný život ..."

Spojené štáty severoamerické .

Prečo nie? - pýtajú sa v USA. Zo zorného uhla tejto otázky treba sa pozerat' na veľké katolícke spoločenstvo v USA. Je to spoločenstvo žijúce, živé. Žije plným životom s neobmedzenou schopnosťou pričleňovať nových veriacich: v r. 1946 prijalo do svojho lona 100.700 dospelých obrátencov, v r. 1947 - 117.303 a v r. 1948 - 117.000. Medzi nimi niektoré významné osoby ako napr. Mrs. Clara Booth Luce alebo mladý Foster Dulles. Žiadne misie na svete (ani tie, čo pracujú v strednej Afrike) nemôžu vykázat' takéto výsledky.

V r. 1790, kedy boli americkí katolíci považovaní v ich vlasti len za bezvýznamnú skupinku, dosahovali počet 25.000 veriacich z celkového počtu 4,000.000 obyvateľov (teda 0,62%). V tom čase sa ešte slávil tzv. Pope's

day, deň bláznivej zábavy, kedy pálili obraz pápeža spolu s obrazom diabla. V r. 1890 bolo už 9 miliónov katolíkov z celkového počtu 63 miliónov obyv. (14%). V r. 1948 ich bolo 26,700.000 zo 147,000.000 obyvateľov (18%).

Tomuto zázračnému vzrastu, prejavujúcemu sa súčasne vo všetkých odvetviach amerického života, možno ďakovať, že katolícka menšina predstavuje najucelenejšiu a už dnes najúčinnějšíu silu. Napríklad v oblasti kinematografie jej úsudok dnes rozhoduje o úspechu alebo páde každého filmu.

Plný mladosti, zdravia a optimizmu, vedomý toho, že kráča "v dejinnej línii", americký katolicizmus má dôveru v život. Jeden Angličan to vystihol jemným žartom: "Medzi vami a nami" - povedal "je veľký rozdiel". "Tam, kde my hovoríme: Prečo? Američania povedia: "Prečo nie?"

Jeden americký kňaz zasa vysvetľoval jednému Francúzovi: "Medzi vami a nami je veľký rozdiel: vy máte veľa vecí v hlave, ale trvá to veľmi dlho, kým prejdú do rúk. U nás, naopak, idú veci rukami ešte skôr ako by boly vošly do hlavy."

Keď jedným chýba viac práca hlavy a druhým práca rúk, je tomu tak preto, že dejiny našich dvoch katolicizmov stoja na rozdielnych základoch. Americká Cirkev, ktorá sa zrodila z prostredia proletárskeho, nezažila odpadnutie pracujúcich mas. V nej konflikt medzi elitami a masou, medzi náboženstvom a životom, nejestvuje.

Dnes katolícka Cirkev v Sev. Amerike tvoria predovšetkým "ramená"-telesne pracujúci: kovorobotníci, železničiar, predávačky, zametači, nezabúdajúc ani na množstvo policajtov a hasičov, ktorých tu volajú Patrik (katolícke meno). Americký kňaz sa cíti doma práve medzi týmito ľuďmi. Zpomedzi 150 biskupov v USA niet ani jedného, ktorého otec či matka by boli vystudovali strednú školu.

Ale dnes americkí katolíci zaplňajú školy a univerzity. Vyšli z ľudu a verní ľudu, chcú zachrániť aj spoločenskú a duchovnú elitu. Katolícke univerzity mali v r. 1920 33.000 poslucháčov. V r. 1948 ich majú 240.000.

Obdivuhodná disciplína vo veci školstva spája katolícke rodiny, ktoré všetky, bez vykrúcania sa zpod ťarchy peňažnej, spojenej s katolíckym školstvom, posielajú svojich synov a dcéry do katolíckych škôl, kolégií a univerzít.

Jedným z pomedi mnohých výsledkov takejto húževnatej školskej politiky je mimoriadny rozkvet rehoľných, kňazských a misijných vokácií. Len v samej misijnej kongregácii v Maryknoll sa prihlásilo za novicov vyše 500 do civilu prepustených frontových vojakov z minulej vojny, nepočítajúo v to ostatných žiadateľov. Počet kňazov vcelku bol 22.500 v roku 1922, dnes ich je 42.400. Mníšok je 141.600.

Ale najväčším prekvapením v tejto krajine obchodu je rozmach vnútorného, rozjímavého života, akým sa nemôže vykázať žiadna iná zem (iba, hádam, Japonsko - pravda, v zárodku). Pred nedávnom jeden trapista, Merton, mních kláštora v Gethsemany (Kentucky), opísal vo veľkom diele svoje duševné blúdenie a hľadanie. Z tejto knihy sa rozpredalo okolo 200.000 exemplárov. V kláštore v Gethsemany žilo r. 1937 80 rehoľníkov. V r. 1939 ich bolo 100 a v r. 1944 už 150. Vtedy odišlo 30 mníchov založiť filiálku. O dva roky neskôr mal kláštor v Gethsemany 170 rehoľníkov. V r. 1947 odišli z neho zasa 35. A predsa, v r. 1949 ich je 211 v Gethsemany.

Vcelku rehoľa Trapistov v U S A má 254 novicov: najsilnejší dorast na svete. A to je len jeden príklad.

Musíme však pokračovať v našej ceste okolo sveta. Ďalší hlas optimizmu počujeme v Austrálii (1,500.000 katolíkov) a na Novom Zélande (200,000). Pozerajú do budúcnosti s dôverou ako ich anglickí bratia a americkí susedi. Takže koniec-koncov blok tých Cirkví, čo sú na vzostupe, sa

shoduje temer úplne a bezvýhradne s blokom anglosaských národov.

Až donedávna, veľmi často sa myslelo, že katolíci znamenajú skoro to isté čo latinské národy, teda národy príbuzné navzájom románskymi rečami a kultúrou. Toto spojenie katolicizmu a latinskej kultúry, ktoré po dlhý čas nacazaj zodpovedalo historickému vývoju, bolo predsa prameňom trpkosti u ostatných národov kresťanských. Dnes tomu už nie je tak: loď, ktorú po tak dlhý čas riadili latinské národy, dostáva sa do rúk Anglosasov. Ich počet k roku 1948 je 62,000.000. V r. 1949 ich je už 63,000.000 a stoja tak na čele kresťanskej karávaní.

Skončíme anekdotou. V bazilike Sv. Petra v Ríme, ktorá je najväčším chrámom sveta, na dláždiciach sú vyznačené dĺžky šestnástich kostolov sveta najvýznačnejších pre jednotlivé národy. Keď bol raz v Ríme, kardinál Spellman vyslovil želanie, aby tam bola označená aj dĺžka katedrály Sv. Patrika v New-Yorku. No, nevyhoveli jeho žiadosti. Keď prišiel najbližšie zas do Ríma, prejavil svoje zadivenie nad tým. Nuž, tu mu povedali: "Máme strach, aby americkým pútnikom nepadlo zle vidieť aká malá je ich katedrála."

"Myslíte si vari, že sa my bojíme preto, že sme malí?" - odsekol kardinál.

Táto odpoveď, v ktorej sa spája pokora so sebadôverou, vystihuje asi dobre ducha americkej Cirkvi, benjamína katolíckych národov.

G. Naidenoff, S.J. v "Tém. Chrétien" - 23.12.1949.

Závazky opravdivej spravodlivosti.

Lež láska k bližnému nikdy nebude opravdivou láskou, ak sa neusiluje neprestajne o spravodlivosť. Apoštol učí, že "ten, kto miluje svojho bližného, plní zákon"; a odôvodňuje to takto: "lebo ne z o s m y l n í š , n e z a b i j e š , n e p o k r a d n e š ... a ktorékoľvek iné prikázanie je obsiahnuté v tomto výroku: M i l o v a ť b u d e š b l i ž n é h o s v o j h o a k o s e b a s a m é h o. Ak teda, podľa učenia Apoštola, všetky povinnosti sú zahrnuté v jedinom príkaze opravdivej lásky, takisto sú v tomto príkaze zahrnuté i tie povinnosti, ktoré sa týkajú opravdivej spravodlivosti, ako je príkaz nekraďnúť a nezabíjať; taká láska k bližnému, ktorá ukracuje robotníka o mzdu, na ktorú má skutočné právo, nie je láskou, ale prázdny menom a klamnou pretvárkou lásky. Robotníkovi neprislúcha prijímať ako almužnu to, čo mu patrí podľa spravodlivosti; a zasa nikto sa nemôže oslobodiť od veľkých povinností uložených spravodlivosťou tým, že dáva drobné dary z milosrdenstva. Láska k bližnému a spravodlivosť ukládajú povinnosti, často vo vzťahu k tej samej veci; a robotníci, vedení pocitom vlastnej ľudskej dôstojnosti, sú práve veľmi citliví v otázke týchto povinností, ktoré majú iní voči nim.

Z Encykliky "Divini Redemptoris" pápeža Pia XI.
z 19. marca 1937.

Poslaním mládeže nie je pôžitkárstvo, ale hrdinstvo.

Paul CLAUDEL.